

MUZEUM A ARCHIV POPULÁRNÍ HUDBY

POPMUSEUM

**VÝROČNÍ ZPRÁVA
2008**

Obsah:

Úvodní slovo	3
Historie a současnost Popmusea	4
Výstavy Popmusea	7
Výstavy, na kterých Popmuseum participovalo	9
Připravované výstavy	10
Sbírky Popmusea a jeho akviziční činnost	10
Finanční zpráva za rok 2008	12

ÚVODNÍ SLOVO

Na prahu 21. století je populární hudba (v nejširším slova smyslu) neodmyslitelnou součástí života lidí na celém světě. Její dnešní význam a rozmanitost jsou výsledkem dlouhodobého přirozeného vývoje.

Podobně jako v jiných oblastech kultury dokládají minulost populární hudby prameny a dokumenty nevyčíslitelné historické hodnoty. Jejich zničení nebo ztráta pro znamenají naše kulturní dědictví nenahraditelnou škodu. Na rozdíl od jiných částí světa, v kontinentální Evropě dosud nefungovala instituce, která by se této problematice systematicky věnovala a zabránila tak těmto ztrátám. Proto vzniklo občanské sdružení Muzeum a archiv populární hudby, jehož je úkolem shromažďování, ošetřování a zpřístupňování veřejnosti dokumentů a archiválií z oblasti české, respektive československé populární hudby. Sdružení provozuje informační centrum a stálou expozici, interaktivní zkušebnu a pořádá tématické výstavy, koncerty, poslechové přednášky a další akce.

Popmuseum je pro veřejnost otevřeno od středy do neděle od 16.00 do 20.00, avšak prostřednictvím kontaktů na stránkách www.popmuseum.cz komunikuje se zájemci o jeho služby nepřetržitě.

výbor občanského sdružení Muzeum a archiv populární hudby:

PhDr. Aleš Opekar, CSc.
předseda občanského sdružení

Mgr. Radek Diestler
místopředseda občanského sdružení

Petr Hrabalik
místopředseda občanského sdružení

ing. Josef Kytnar
místopředseda občanského sdružení, pověřený řízením pobočky v Brně

HISTORIE A SOUČASNOST POPMUSEA

Občanské sdružení Muzeum a archiv populární hudby založili 6. 11. 1998 Aleš Opekar, Petr Hrabalik, Radek Diestler a po telefonické konzultaci též Josef Kytnar z Brna. Dne 10. 11. 1998 ministerstvo vnitra České republiky nové sdružení zaregistrovalo. Do konce roku 1999 mělo sdružení na dvacet členů a usilovně hledalo vhodné prostory pro pražskou expozici. Začalo též budovat archiv, jehož základ vznikl z materiálů, nashromážděných v 2. polovině 90. let při práci na seriálu České televize "Bigbít", který pojednával o historii československé rockové hudby.

Provoz pro veřejnost byl zahájen koncem března roku 2000. Popmuseum získalo podporu a granty projektu „Praha – evropské město kultury roku 2000“, Českého hudebního fondu, hl.m. Prahy, městské části Praha 1, OSA a dalších subjektů. První expozici v Praze 1 v Besední ulici č. 3, v prostorách bývalé Janáčkovy síně jsme nazvali "BIGBÍT". Výstavě i celému interiéru včetně výběru nábytku vtiskl svou tvář architekt David Vávra, který vše pojednal v duchu tzv. stylu Brusel z přelomu 50. a 60. let 20. století.

Po velkolepé vernisáži, na níž účinkoval např. Vladimír Mišík, bylo pro veřejnost otevřeno šest dní v týdnu od 10 hod. do 17 hod. Projekt byl přitažlivý svou novostí a originalitou. V dalším období let 2001 a 2002 se chod muzea stabilizoval do proporcí, odpovídajících standardní poptávce veřejnosti. Expozice byla otevřena pouze v pátek, sobotu a neděli od 14 do 18 hodin a také kdykoli mimo tuto dobu po individuální telefonické objednávce. Mezi návštěvníky se střídali jak domácí zájemci (typickým návštěvníkem byl rodič - pamětník s potomkem, kterému rodič sám během prohlídky vysvětluje podrobnosti a okolnosti dané éry), tak i cizinci, zpravidla spíše mladí lidé s širšími kulturními zájmy. Časté byly též hromadné návštěvy školních tříd či skupin důchodců, spojené s odborným výkladem.

V srpnu 2002 Popmuseum postihla ničivá povodeň. Voda zatopila suterénní část expozice až po strop a přízemní část expozice včetně depozitáře cca do 3/4 výšky. Podařilo se zachránit téměř všechny hudební nástroje a obsah výstavních vitrín s nejdůležitějšími dokumenty. Těžší technické přístroje jsme ještě stihli položit na stůl nebo na horní plochy vitrín. Předměty na stole byly zatopeny, zatímco ty na vitrínách postihla jen vlhkost. Voda zničila veškerou naši zvukovou techniku včetně dvou nejvzácnějších historických zesilovačů a jejich příslušenství. Zničeny byly všechny dekorativní prvky včetně kostýmovaných drátěných figur, všechny historické rozhlasové přijímače a televizory, z nichž většina byla pevně zabudována do zdí a vitríny s kompletní sbírkou obalů gramofonových desek.

V depozitáři došlo k zatopení uložených přístrojů, zvukových nosičů i ucelených sbírek včetně vzácných pozůstalostí zpěvačky Inky Zemánkové či hlasového pedagoga Leo Jehna. V kanceláři došlo ke zničení veškerého nábytku, sbírek knih a časopisů včetně nedávno převzaté pozůstalosti hudebního publicisty a historika Karla Knechtla a zničeny zde byly i doklady, týkající se historie občanského sdružení - dopisy, novinové výstřižky a účetnictví.

Veškerý náš zbylý majetek jsme svezli do Horních Počernic, kde nám vstřícně poskytlo azyl Národní muzeum. V areálu Přírodovědeckého muzea máme k dispozici velký suchý, vytápěný a klimatizovaný depozitář, kde jsme postupně všechny předměty a dokumenty sušili, třídili, restaurovali a nově evidovali. Většinu půjčených předmětů a dokumentů jsme po ošetření navrátili jejich majitelům. Část sbírky (konkrétně vinylové gramodesky a obaly, fotografie apod.) jsme převezli k odbornému ošetření a šetrnému uložení do Brna, do depozitáře v

objektu Stará pekárna ve Štefánikově ulici. K postupné obnově přístrojového vybavení nám velmi pomohl tzv. "povodňový grant" hlavního města Prahy.

Objekt v Besední ulici byl na celý rok vyřazen z provozu. Bylo zřejmé, že vzácné muzejní sbírky nemají být napříště ukládány a vystavovány v takto rizikových místech, kde jsme i dlouho před povodní průběžně monitorovali neblahé důsledky nežádoucí vlhkosti. Byli jsme nuceni jednoznačně rezignovat na jinak pěknou a výhodnou lokalitu pražské Kamy a začali jsme hledat prostory nové.

Nejaktuálnější úkolem bylo rozhodnout o umístění našich koncertních aktivit. Nechtěli jsme rušit již dohodnuté koncerty podzimní sezóny 2002, a tak jsme navázali úzkou spolupráci s hudebním klubem Vagon na Národní třídě, která funguje dodnes (viz. VÝSTAVY POPMUSEA)

V průběhu roku 2004 jsme se zapojili do celostátního projektu Česká hudba 2004, v jejímž rámci jsme uspořádali stěžejní akci k počtě českého písničkáře Karla Kryla. Byli jsme požádáni Národním muzeem o spolupráci na řešení vstupní místnosti do nové expozice Českého muzea hudby v Karmelitské ulici, podíleli jsme se na výstavě o rockové hudbě a alternativní vizuální kultuře 60. let "The Pope Smoked Dope", kterou uspořádal Zdeněk Primus, zahájili jsme výstavy v Městské knihovně ve spojitosti s cyklem Rebelující dámy české hudby a uspořádali jsme i výstavu mimopražskou. Ve spolupráci s Českou televizí připravujeme internetovou databázi, související s televizním seriálem Bigbít a společně s brněnskou hudební kavárnou Stará pekárna jsme se podíleli na některých vydáních televizních pořadů Blues ze Staré pekárny a Sólo pro ...

Souběžně s aktivitami v klubu Vagon a na dalších místech Popmuseum vyvíjelo po celý rok 2004 velké úsilí za účelem získání nových prostor pro trvalou expozici. Členové společnosti navštívili v průběhu roku řadu míst a vedli množství jednání s různými státními, městskými i soukromými subjekty. Popmuseum nakonec přijalo vstřícnou nabídku od sdružení Unijazz, které získalo do pronájmu kulturní centrum Kaštan v Praze 6. Bylo dohodnuto, že Popmuseum získá do podnájmu dvě místnosti v přízemí. Smlouva s Unijazzem byla uzavřena ještě v roce 2004 a od již října Popmuseum připravovalo v Kulturním centru Kaštan výstavu, která měla vernisáž 1. 12. 2004.

Celý rok 2005 jsme projektovali, vypisovali konkursy, objednávali, zkoušeli a instalovali. V získaných prostorách jsme si na vlastní náklady vybrousili a nalakovali partkey, vymalovali. Naším architektem se stal ing. Jan Kupka, který s námi již spolupracoval v Besední ulici. Jeho úkol byl o to těžší, oč menší prostory jsou zde k dispozici. Současná expozice proto obsahuje méně dobových dekorativních prvků a soustředí se především na prezentace prostřednictvím elektronických médií, interaktivní hříčky a proměnlivé krátkodobé výstavy.

K slavnostnímu znovuootevření došlo za účasti recesistické skupiny Karel Gott Revival dne 20. září 2005. Slušná návštěvnická i mediální odezva byla znamením, že Popmuseum vstoupilo do svého „druhého života“ správným krokem.

Během roku 2006 Popmuseum realizovalo několik dalších výstav, např. dvě výstavy věnované historii hudebních festivalů v bývalém Československu a České republice: Sny o českém Woodstocku I. v KC Kaštan a Sny o českém Woodstocku II. v galerii Popmusea v klubu Vagon. Dále též obnovilo a zpřístupnilo dvě své starší expozice v nových prostorách. Ráz nových výstav rozvíjel naučný a poznávací (publicistický) ráz, jak už bylo obvyklé v předešlých obdobích. To platilo i pro výstavu Druhý život Jaroslava Ježka, otevřenou v září

2006. Navazovala na výstavu Českého muzea hudby Život je jen náhoda, které bylo věnováno Ježkovu životu a jeho tvorbě. Výstava Popmusea naopak mapovala a hodnotila osudy Ježkova díla od jeho smrti až po současnost.

V roce 2007 byly dvě starší výstavy přeinstalovány do galerie klubu Vagon: Sny o českém Woodstocku I a II. Popmuseum též vytvořilo novou výstavu ke koncertnímu cyklu Rebelující dámy české hudby, která byla umístěna ve foyer velkého sálu Městské knihovny v Praze.

Život a doba Vladimíra Mišíka. Výstava představuje v širším dobovém kontextu osudy a tvorbu jednoho z nejvýznamnějších českých rockových písničkářů. První nová výstava Popmusea v roce 2007. Součástí vernisáže byl křest nového vydání knížky rozhovorů Ondřeje Bezra.

Rebelující dámy české hudby. Výstava k jarnímu cyklu koncertů a interview: Ida Kellarová, Alice Bauer, Lenka Filipová, Tonya Graves. Druhá nová výstava ve foyer velkého sálu Městské knihovny v Praze.

Život a doba Karla Krautgartnera. Výstava k 85. výročí narození a 25. výročí úmrtí jazzového saxofonisty, klarinetisty, dirigenta a skladatele, který byl dlouholetým šéfem Jazzového a Tanečního orchestru Československého rozhlasu a značnou část života prožil v exilu. Třetí velká výstava Popmusea v roce 2007. Na vernisáži, které se zúčastnila řada pamětníků, účinkoval prof. Jiří Hlaváč.

Slovenský bigbít. Výstava, mapující počátky slovenské rockové hudby. Čtvrtá nová výstava Popmusea v roce 2007. Uspořádaná ve spolupráci se Slovenským institutem v Praze. Na vernisáži, které se účastnila řada hostů ze Slovenska byl prezentován nový filmový dokument Slovenský bigbít a připravovaná stejnojmenná kniha.

Interaktivní zkušebnu využívají zejména mladí lidé, často dochází k opakovaným návštěvám, i k rezervacím několik dní dopředu. Zhruba jednou za dva měsíce registrujeme žádosti školních výprav o komentované prohlídky. Těmto žádostem rádi vyhovujeme.

Nově se naučila našich služeb využívat i masová média, obracející se na nás s nejrůznějšími požadavky, konsultačními, i s žádostmi o zprostředkování naskenovaných historických materiálů pro publikační účely (Mladá fronta Dnes, časopisy Filter, Instinkt...).

Rovněž narůstá podíl studentů, kteří u nás nacházejí jinde nedostupnou literaturu (např. historické časopisy o populární hudbě, včetně zahraničních) nebo nahlíží do pozůstalostí osobností.

Dle dosavadní zaplňuje stálá expozice s informačním centrem zjevnou mezeru ve stávající struktuře institucí, zabývajících se českou hudbou. Projekt tedy splňuje svůj účel a je prospěšné v něm pokračovat.

VÝSTAVY POPMUSEA

2000

BIGBÍT

První retrospektiva české rockové hudby let 1959-72, tzv. “zlatého věku českého bigbeatu”. Vernisáž výstavy připravené v rámci projektu PRAHA – EVROPSKÉ MĚSTO KULTURY 2000 proběhla v březnu 2000, výstava se posléze proměnila ve stálou expozici Popmusea (až do povodní v srpnu 2002).

2003

DOUBLE ENERGY

Klub Vagon, Praha, 25. října – 10. listopadu 2003.

Výstava u příležitosti společného koncertu skupin Žáha a Laura a její tygři sledující historii obou skupin.

ANDRŠT & LIPA BLUES BAND

Klub Vagon, Praha, 17. listopadu – 20. prosince 2003

Výstava mapující historii jedné z nejvýznamnějších bluesových skupin na území bývalé federace. Realizováno k vydání reedice alba A&L Blues Bandu *Škrtni, co se nehodí*.

FRANK ZAPPA V PRAZE

Klub Vagon, Praha, 29. prosince 2003 – 1. 3. 2004

Výstava mapující recepci fenoménu Franka Zappy v českém prostředí s přihlédnutím k jeho pražským návštěvám v letech 1990 a 1991. Vernisáž spojena s promítáním dokumentů ze Zappových pražských pobytů a koncertem skupiny Ya-hozna, hrající Zappovu hudbu.

2004

PÍSEŇ PRO BLBOUNA NEJAPNÝHO (Karel Kryl 1944 – 2004)

Klub Vagon, Praha, 2. 3. – 31. 5. 2004

Život a dílo Karla Kryla se zvláštním zřetelem na jeho hudební aktivity. Realizováno ve spolupráci s Klubem Karla Kryla a paní Marlene Krylovou. Součástí vernisáže byl koncert, na němž české hudební soubory a interpreti (Jablkoň, Už jsme doma, Pavla Milcová, MCH Band aj.) předvedli různá pojetí Krylových písní.

ALL TOMORROW'S PARTIES

KD Rozkrok, Varnsdorf, 8. 3. 2004 – 30. 4. 2004, klub Vagon, Praha, březen - říjen 2005, KC Kaštan, Praha, únor - březen 2006

Výstava “na objednávku”, věnovaná osobě Milana Hlavsy, skupině Plastic People Of The Universe a českému undergroundu vůbec. Pro velký úspěch realizována ještě v tradičních výstavních prostorách Popmusea v Praze.

HOSTINY ZAPOVĚZENÉHO OVOCE ANEB CESTA NA STRAHOV

Klub Vagon, Praha, 24. 6. – 15. 10. 2004

Výstava zasvěcená prvním zahraničním skupinám a interpretům, které po listopadu 1989 zahrály ve svobodném Československu.

35 LET EXTEMPORE

Klub Vagon, Praha, 23. 10. 2004 – březen 2005

Výstava mapující historii legendy české alternativní hudby. Vernisáž byla spojena s unikátním koncertem různých sestav Extempore.

ZAJÍMAVÉ ČASY

KC Kaštan, Praha, 1. 12. 2004 – 15. 1. 2005

15 let české populární hudby ve svobodných podmínkách slovem i obrazem. Realizováno u příležitosti sborníku *15 let necenzurované hudby* (Unijazz 2004).

2005

ZABTE HO, JE TO KRITIK

KC Kaštan, Praha, 20. 9. 2005 – 30. říjen 2005, klub Vagon, Praha, únor – červen 2006

Výstava zasvěcená vývoji české hudební publicistiky od roku 1918 do roku 1989, první svého druhu v České republice. U příležitosti otevření Popmusea v KC Kaštan.

ALTERNATIVA

KC Kaštan, Praha, listopad – prosinec 2005

Výstava mapující třináct let hudebního festivalu Alternativa.

2006

SÍŇ SLÁVY APH

KC Kaštan, Praha, 9. 3. – 10. 6. 2006

První česká Hall Of Fame připravená u příležitosti předávání Výročních cen Akademie populární hudby. Výstava představovala všechny dosavadní členy Síně slávy APH a její mobilní varianta byla též instalována ve foyer hotelu Hilton u příležitosti předávání cen.

SNY O ČESKÉM WOODSTOCKU I.

KC Kaštan, Praha, 5. 7. 2006 – 10. 11. 2006

Výstava věnovaná historii hudebních festivalů na území bývalého Československa v letech 1962 - 1989. Opět první retrospektiva svého druhu v České republice.

SNY O ČESKÉM WOODSTOCKU II.

Klub Vagon, Praha, 19. 6. 2006 – 10. 11. 2006

Pokračování výstavy *Sny o českém Woodstocku I.* Hudební festivaly v letech 1989 – 2005.

DRUHÝ ŽIVOT JAROSLAVA JEŽKA

KC Kaštan, 20. 9. 2006 – březen 2007

Výstava ke 100. výročí partriarchy české populární hudby. V návaznosti na výstavu Českého muzea hudby *Život je jen náhoda* mapuje osudy a recepci Ježkova díla po jeho smrti.

2007

ŽIVOT A DOBA VLADIMÍRA MIŠÍKA.

Výstava představila v širším dobovém kontextu osudy a tvorbu jednoho z nejvýznamnějších českých rockových písničkářů. První nová výstava Popmusea v roce 2007. Součástí vernisáže byl křest nového vydání knížky rozhovorů Ondřeje Bezra.

REBELUJÍCÍ DÁMY ČESKÉ HUDBY

Výstava k jarnímu cyklu koncertů a interview (Ida Kelarová, Alice Bauer, Lenka Filipová, Tonya Graves) ve foyer velkého sálu Městské knihovny v Praze.

ŽIVOT A DOBA KARLA KRAUTGARTNERA

Výstava k 85. výročí narození a 25. výročí úmrtí jazzového saxofonisty, klarinetisty, dirigenta a skladatele, který byl dlouholetým šéfem Jazzového a Tanečního orchestru Československého rozhlasu a značnou část života prožil v exilu. Na vernisáži, které se zúčastnila řada pamětníků, účinkoval prof. Jirí Hlaváč.

SLOVENSKÝ BIGBÍT

Výstava, mapující počátky slovenské rockové hudby, uspořádaná ve spolupráci se Slovenským institutem v Praze. Na vernisáži, které se účastnila řada hostů ze Slovenska byl prezentován nový filmový dokument Slovenský bigbít a připravovaná stejnojmenná kniha.

2008

NOVÁ VLNA SE STARÝM OBSAHEM

Výstava Popmusea o nastupující rockové generaci počátku 80. let, o represivních úderech komunistických úřadů i obranářských chvatech českých kapel.

Zapůjčení výstavy SLOVENSKÝ BIGBÍT do Slovenského národního muzea

20 LET NAŠROT

Výstava o dvaceti divokých letech české hardcorové skupiny NAŠROT.

CIZÍ DESKY V ZEMÍCH ČESKÝCH

Výstava o licenčních gramofonových deskách z oblasti populární hudby z období Československa.

VÝSTAVY, NA KTERÝCH POPMUSEUM PARTICIPOVALO

+ ČLOVĚK – HUDBA – NÁSTROJ

České muzeum hudby, listopad 2004 – dosud. Realizace vstupní místnosti stejnojmenné stálé expozice Českého muzea hudby. Historická audiovizuální projekce (ve spolupráci s Milanem Caisem a Pavlem Veselým), dobové hudební nástroje.

+ PAPEŽ KOUŘIL TRÁVU / POPE SMOKED DOPE

(rocková hudba a alternativní vizuální kultura 60. let)

Praha – Brno – Olomouc - Pardubice, 2005 - 2007

Ojedinělý projekt kuthistorika Zdeňka Primuse o popkultuře 60. let. Popmuseum přispělo artefakty z historie české rockové hudby a exponáty ze sbírky hudebních periodik.

+ 15 let Rock Café

Klub Rock Café, Praha, listopad – prosinec 2005.

Výstava k 15. výročí prvního pražského rockového klubu. Popmuseum poskytlo ikonografické materiály.

PŘIPRAVOVANÉ VÝSTAVY:

Omamné květiny pravdy. Český folk 1969 – 79 (KC Kaštan od 9. 4. 2009)

Devětaosmdesátý. Hudební a společenské události během dvanácti měsíců roku 1989 (klub Vagon od dubna 2009)

Sputníci aneb počátky českého rock´n´rollu (od listopadu 2009)

Back in the ČSSR. Beatlemánia v Československu (ve spolupráci s Českým muzeem hudby v roce 2010)

SBÍRKY POPMUSEA A JEHO AKVIZIČNÍ ČINNOST

Ve svých začátcích si Popmuseum určilo za cíl mj. “shromažďovat a archivovat písemné dokumenty, nahrávky a audiovizuální záznamy, hudební nástroje a přístroje, související s vývojem populární hudby, stejně jako memorabilie, vztahující se k důležitým osobnostem či událostem české a slovenské populární hudby.”

I přes značné ztráty, které Popmuseum postihly při povodních v srpnu 2002 a přes jistá omezení vyplývající z omezených finančních prostředků se o. s. Muzeum a archiv populární hudby daří tento závazek naplňovat. V letech 2003 – 2006 se podařilo obnovit takřka úplně zničený knihovní fond, v němž se objevilo velké množství unikátních zahraničních publikací především k historii jazzu a rocku, nemluvě o tuzemských samizdatových tiscích existujících mnohdy jen v několika exemplářích. Obdobně se podařilo obnovit a obohatit i sbírku časopisů, v níž se nacházejí takřka ucelené řady zásadních domácích i zahraničních hudebních tiskovin, sahajících až do 40. let minulého století (zde zmiňme zejména Melody Maker, New Musical Express, Rolling Stone, Down Beat, ale i vzácné výtisky International Times, nezanedbatelný je i podíl periodik německých, francouzských a polských). V současnosti lze bez přehánění říci, že sbírka Popmusea je nejbohatší v České republice - stále je však co doplňovat. V posledním roce došlo k založení fondu hudebnin, který obsahuje i vzácné originály z období českého národního obrození. Na jejich katalogizaci a zpřístupnění se pracuje, míra zpřístupnění je však závislá na personálních a finančních možnostech Popmusea.

Ikonografická sbírka Popmusea čítá na 20 000 fotografií, plakátů atd., především z oblasti české populární hudby. Je hojně využívána tuzemskými periodiky (MF Dnes, Instinkt, Filter, Rock & Pop, Reflex, Mladý svět).

Nejnovější aktivitou Popmusea v oblasti akvizic je vytvoření fondu nahrávek z oblasti české neoficiální hudby. Těžištěm sbírky jsou koncertní nebo demo nahrávky českých rockových, folkových a jazzových skupin a interpretů z období před rokem 1989. Tyto nahrávky v mnohém významně revidují některá schémata ve vnímání historie domácí populární hudby. Popmuseum tak reaguje na fatální stav panující v oblasti zpřístupnění těchto nahrávek veřejnosti ze strany tuzemských gramofirů.

V průběhu roku 2007 pokračovalo zpracovávání archívních dokumentů, například obsáhlého archívu videokazet, shromážděného z různých zdrojů.

V roce 2008 započaly obsáhlé práce na zpracování vinylových gramofonových desek, z části převážených zpět do pražského depozitáře z brněnské pobočky a z části získaných v podobě nových přírůstků.

FINANČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2008:

